

Skolskjutsen

Lärarhandledning för skolskjutsinformation

Denna information har tagits fram som ett samarbete mellan Svenska Taxiförbundet, Svensk Kollektivtrafik, Sveriges Bussföretag och Trygg-Hansa. Materialet vänder sig till barn mellan 6-12 år som ska åka buss och taxi till och från skola och aktiviteter och kan även användas vid föräldraträffar. Informationen är upplagd som en färdig lektion på 40-60 minuter men delarna kan även användas fristående. Allt material kan fritt laddas ner från www.skolskjutsen.se.

Materialet består av

- PowerPoint-presentation
- Den här lärarhandledningen
- Checklista för praktisk säkerhetsgenomgång ombord på bussen
- Tre animerade filmer som finns med i PowerPoint-presentationen men kan laddas ner och visas separat.
- Frågesport
- Diplom
- Folder för utskrift (A4 som skrivs ut med färgskrivare på båda sidorna och viks på mitten)
- Informationsbrev till föräldrarna, anpassningsbart efter eget behov och önskemål

Tips inför informationstillfället

- Ta reda på barnens ålder, antal, längden på lektionen, lokal och teknik på plats, t ex projektor och duk för filmvisning.
- Ta fram kontaktuppgifter för de som ansvarar för skolskjutsen och vad som gäller speciellt i din kommun. Det finns en mall för ett informationsblad att fylla i och skriva ut på skolskjutsen.se
- Om du väljer att använda frågesporten och/eller diplommet, skriv ut det i förväg
- Läs igenom föredraget och manuset så att du kan innehållet.
- Håll gärna föredraget högt för dig själv innan du ska genomföra din första utbildning så att du vet att tidsåtgången fungerar. Tänk på hastigheten när du läser, inte för fort och inte för långsamt.
- Läs igenom diskussionsfrågorna och fundera noga igenom vilka som passar bra att använda vid just det tillfället.

Lektionen

Den färdiga lektionen består av en PowerPoint-presentation på 10 bilder. I presentationen ingår också tre animerade filmer. Det finns också kortare texter direkt i PowerPoint-presentationen. Föredragsmanuset kan användas ordagrant, eller som inspiration för dina egna ord. Manuset är ett stöd, inte ett facit. Det viktiga är att du känner dig bekväm med det du berättar. Beroende på elevens ålder kan du anpassa presentationens längd och val av frågor.

Bild 1: Startbild Skolskjutsen

”Välkommen till (Företag eller organisation)s information om Säker och trygg skolskjuts. Jag heter XX och jobbar som XX (förare, informator, ansvarig för skolskjuts etc)

Idag ska vi prata om skolskjuts och saker man ska tänka på för att din väg till och från skolan ska bli så säker och trygg som möjligt. Det är viktigt att ha respekt för trafiken så att det inte händer någon olycka.

De här är några av personerna som du kommer att få möta i vårt material. Vad tycker du att de ska heta?”

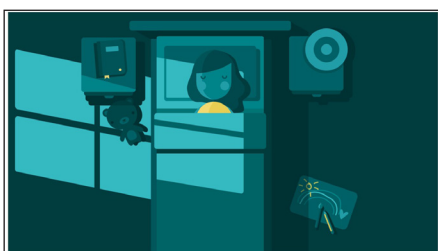

Bild 2: Film nr 1: Före resan

Visa filmen genom att klicka igång den. Du måste vara uppkopplad på Internet för att kunna se den. Filmen är 2.03 min lång.

”Vi börjar med att visa en liten film. Den handlar om vad man ska tänka på innan det är dags att åka till skolan. Lyssna noga, för jag kommer att ställa frågor till er när filmen är slut.”

- Vad brukar du göra på morgonen innan du går?
- Hur kan du göra det mindre stressigt på morgonen?
- Vad kan föräldrarna göra för att minska stressen för barnen?
- Varför ska du ta god tid på dig till skjutsen?

Bild 3: Frågeställningar före resan

”Skolskjutsen börjar redan när väckarklockan ringer, för starten på dagen påverkar hela din resa till skolan. Om du är ute i god tid kan du planera din morgon och ta dig till skolskjutsen utan att springa och då får du bättre koll på trafiken omkring dig. Det är viktigt att synas i trafiken, så därför ska man ha reflex på sig.

Föräldrarna har en viktig roll i att skapa en lugn morgon för sina barn och att vara ett gott föredöme för barnen. Om du skjutsar till hållplatsen – tänk på att anpassa hastigheten så att du inte utsätter de andra barnen för fara. Det gäller att vara ute i god tid, för skolskjutsen kan inte vänta om barnet är försenat. Om eleven missar skolskjutsen har föräldrarna ansvar för att barnet komma i tid till skolan.”

Frågorna på bilden trycks fram en och en.

- Vad brukar du göra på morgonen när du ska till skolan?
(Låt barnen berätta)
- Hur kan du göra det mindre stressigt på morgonen?
(Gå upp i tid, packa dagen innan osv)
- Vad kan föräldrarna göra för att minska stressen för barnen?
(Hjälpa till att planera, inte vara sena själva)
- Varför ska du ta god tid på dig till skjutsen?
(Lugn resa gör att man är mer vaksam på trafiken)

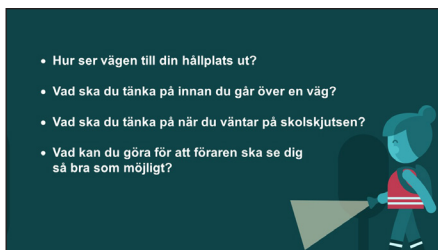

Bild 4:

Frågeställningar före resan. Väntar på bussen.

- Hur ser vägen till din hållplats ut?
(Låt barnen beskriva sin väg. Måste de gå över trafikerad väg, är det mörkt osv?)
- Vad ska du tänka på innan du går över en väg?
(Se dig för åt vänster, höger, vänster. Säg gärna ramsan ”ingen buss, ingen bil, ingen krokodil” när du tittar. Spring inte över.)
- Vad ska du tänka på när du väntar på skjutsen?
(Stå en bit från vägen, ta det lugnt, ta av ryggsäcken så du är beredd osv)
- Vad kan du göra för att föraren ska se dig så bra som möjligt?
(Reflexer på kläder och väskor, ficklampa, stå på rätt ställe osv)

Extra diskussionsfrågor vid behov

- Vad har de vuxna för ansvar för att barn går säkert till hållplatsen?
(Minska stressen på morgonen, vara ett gott exempel i trafiken)
- Väntar skjutsen om du inte är i tid?
(Normalt inte, så det gäller att vara där i tid)
- Om föräldrarna skjutsar till hållplatsen; vad ska de tänka på?
(Släpp av på rätt sida vägen, akta de andra barnen)
- Hur kan de äldre eleverna bli förebilder för de yngre?
(Visa hur man gör, ta ansvar)

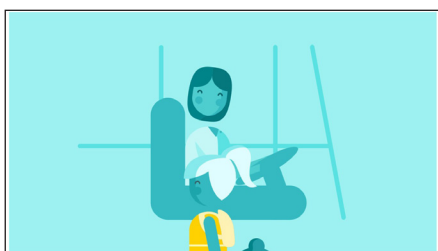

Bild 5:

Film nr 2. Ombord på bussen/i taxin

Visa filmen genom att klicka igång den. Filmen är 1.18 min lång.

”Den här filmen handlar om vad man ska tänka på inne i bussen eller i taxin.”

Bild 6: Frågeställningar. Ombord på bussen/taxin

”Filmen nämner tre saker som är extra viktiga att tänka på. Spänn fast bältet, sitt bältad under hela resan och hjälp föraren att hålla ordning.”

- Brukar du hälsa på föraren?
(Heja gärna på bussföraren/taxiföraren. En glad förare är en trygg och säkrare förare)
- Hur kan du hjälpa till för att skapa en trevlig resa?
(Ljudnivån, sitt kvar på din plats under hela resan, tänk på att du är på förarens arbetsplats. Skräpa inte ner och hjälp varandra om det blir problem)
- Vad kan hända om det blir för bråkigt ombord?
(Om det är alltför stökigt ombord kan föraren välja att inte köra. Om det upprepas kan de välja att ställa in trafiken. Problem rapporteras direkt till skolan.)
- Varför är det viktigt att hålla mittgången fri från väskor?
(Vid inbromsning kan väskan flyga framåt och hamna på andra passagerare och det kan bli problem vid utrymning)

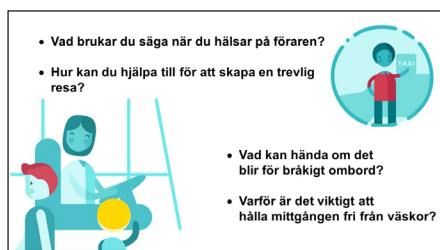

Bild 6 forts: Extra frågeställningar vid behov

- Hur brukar ordningen vara på din buss/taxi?
- Varför ska man ha säkerhetsbälte?
(Vid en hastig inbromsning eller om buss/taxi kör i diket stannar barn och väskor på sin plats)
- Vad är bussförarens viktigaste uppgift?
(Att köra till skolan, tryggt och säkert, inte att hålla ordning på barn)
- Är det tillåtet med mat och dryck i bussen?
(Beror på trafikföretagets policy. Men så lite som möjligt. Se till att inte spilla eller skräpa ner)

Bild 7: Framme vid skolan

Frågeställningar

- Hur ser hållplatsen ut på din skola?
(Är det många trafikerade vägar att gå över, syns du i trafiken, osv)
- När tar du av dig säkerhetsbältet?
(Först när bussen/bilen har stannat)
- Vad ska du tänka på när du stiger av?
(Gå en bit bort så att alla kommer ut ur bussen. Vänta tills bussen/bilen har passerat innan du går över gatan, se dig noga för).

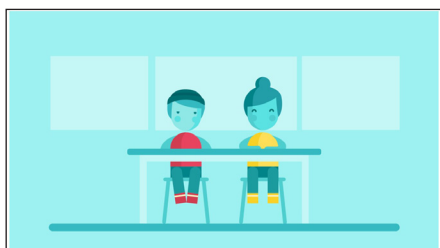

Bild 8: Film nr 3. Säkerheten ombord

Visa filmen genom att klicka igång den. Filmen är 1.46 min lång.
 ”Det är säkert att åka skolskjuts men det kan hända olyckor. Och då är det bra att veta hur man ska göra. Därför kommer vi nu att visa en film om säkerheten ombord på en buss.”

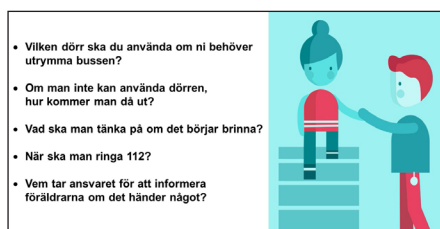

Bild 9: Frågeställningar kring säkerheten ombord

- Vilken dörr ska du använda om ni behöver utrymma bussen?
(Gå framåt i bussen till närmaste utgång)
- Om man inte kan använda dörren, hur kommer man då ut?
(Nödskylten visar vägen. Det kan vara fönster eller taklucka eller nöddörr. Hammaren används väldigt sällan, men det är jätteviktigt att den finns där om det skulle hända något)
- Vad ska man tänka på om det börjar brinna?
(Brandsläckaren, utrym bussen så fort som möjligt, lämna kvar dina saker)
- När ska man ringa 112?
(I första hand är det bara föraren som ringer 112 om det hänt något, men om föraren inte har möjlighet så kan ett barn ringa.)
- Vem tar ansvaret för att informera föräldrarna om det händer något?
(Transportören tar kontakt med skolan som informerar föräldrarna. Ring inte dina föräldrar i onödan,)

Extrafråga

- Känner du nån som varit med om en olycka?

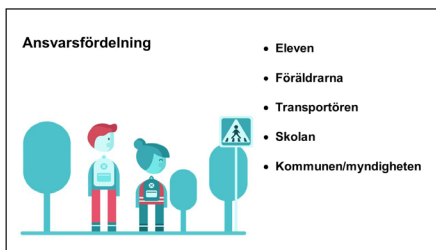

Bild 10: Ansvarsfördelning transportör, skola, föräldrarna, elev

Vem har ansvar? Vem ska jag kontakta? Bilden riktar sig till de vuxna.

Skolan, transportören, föräldrarna och elever har alla del i ansvaret under resan mellan hemmet och skolan. Allmänt gäller att föräldrarna svarar för att barnet förbereds och tränas på att klara sin skolväg på ett så säkert sätt som möjligt. Det kan innebära att barnet måste följas till skola eller hållplats under så lång tid som behövs för att barnet ska klara att gå till skolan/hållplatsen själv.

Elevens ansvar

- Följa föreskrivna regler, såsom bältesanvändning, ordningsregler.

Föräldrarnas ansvar

- Ansvarar för eleven på vägen mellan hemmet och anvisad skolskjutshållplats, samt under väntetider på skolskjutshållplatsen tills dess att eleven stiger på skolskjutsen. Samma ansvar gäller när eleven stigit av skolskjutsen vid hemfärd.
- Ansvarar för att eleven kommer i tid till skolskjutshållplatsen.
- Ansvarar för att meddela transportören om eleven inte ska åka med skolskjutsen vid sjukdom eller annan frånvaro.

Transportörens ansvar

- Under transporten är det transportören som ansvarar för eleven och att gällande trafikbestämmelser följs.
- Föraren ska meddela skolan om ordnings- eller säkerhetsproblem uppstår under transporten.

Skolans ansvar

- När eleven anländer till skolan är det personal vid skolan som ansvarar för tillsyn och för att ordnings- och säkerhetsregler efterföljs. Detsamma gäller vid hemfärd efter skolans slut.

Kommunens/myndighetens ansvar

- Upphandling av transportör, linjesträckning, hållplatser och vilka som har rätt att åka skolskjuts.

Bild 10: Tack och hej då!

”Om du har några frågor kan du kontakta XX.”

Informationen kan avslutas med att dela ut frågesport och diplom.